

Jeg vil i den Sammenhæng gerne anmode den højtærede Minister om at skaffe Oplysninger til Veje om, hvor mange Brug der er etableret efter Loven af 4. Oktober 1919, hvor meget disse Ejendomme har kostet at etablere, og hvor meget de er ansat til i Ejendomsskyld. Det er et Forhold, der har ganske overordentlig stor Interesse. De Steder, hvor jeg har haft Lejlighed til at drage Sammenligning, viser det sig, at den Ejendomsskyld, som disse Ejendomme er ansat til, kun er ubetydeligt over Halvdelen af, hvad Ejendommene har kostet at etablere. Det vil sige, at der ved hvert af disse Brug, der er oprettet efter Loven af 4. Oktober 1919, ved Ejendomsskyldvurderingen er bortelimeret ca. Halvdelen af det Beløb, som Ejendommen i Virkeligheden har kostet at etablere. Det forekommer mig at være et meget stort Tilskud at give fra Statens Side til Oprettelse af saadanne Brug. Det bliver da et Beløb, der kommer til at ligge noget over det dobbelte af det Beløb, der gives i Henhold til Lov af 6. Maj i Fjor, hvorefter der til Huse, der oprettedes sidste Aar efter denne Lov, ydes et Tilskud paa 6 600 Kr. Der er en anden Ting, jeg gerne vil have oplyst, nemlig hvad Administrationen af Loven af 4. Oktober 1919 koster. Jeg føler mig overbevist om, at den ikke er billig; men det vil have sin store Interesse at faa de virkelige Tal frem.

Paa mit Partis Vegne vil jeg absolut modsætte mig, at Loven af 4. Oktober 1919 gøres til Lov i Sønderjylland; men vi vil være med til at arbejde for, at der kan udstykkes efter Loven af 22. Juni 1917 af den Jord, der tilhører Domænerne, i saa stor Udstrækning, som man mener det formaalstjenligt. Vi maa modsætte os, at de Penge, som indkommer, lægges i Jordfonden, ganske simpelt af den Grund, at naar den paagældende Lov ikke skal gøres gældende dernede, skal disse Penge ikke indgaa deri. Vi ønsker at stille disse Penge til Disposition som Tilskud til yderligere at kunne oprette Brug ud over det, som der aarlig bevilges Penge til paa Finansloven. Hvor mange Brug der kan etableres dernede, er det umuligt at skønne over; men mellem 500 og 600 Brug vil der vel blive Tale om.

Jeg skulde mene, at ved Forhandling med den højtærede Kirkeminister vil der ogsaa kunne blive Tale om at drage Præstegaardsjorden med ind under denne Lovgivning. Vi har fra Kirkeministeren klart og tydeligt faaet udtalt, at han ikke ønsker, at Loven om Udstykning af Præstegaardsjorder skal gøres gældende i de sønderjydske Landsdele, og jeg forstaaer saa udmærket

godt hans Standpunkt, idet der jo er en stor Forskel paa Forholdene dernede og her; da vi behandlede Loven i 1919, var der her Uenighed om, hvorvidt Præstegaardsjorden var Kirkens Eje eller ej, dernede er de derimod saa heldigt stillet, at de kan dokumentere, at Jorden tilhører Kirken. Jeg kan godt forstaa, at de dernede modsætter sig at afhænde deres Ejendom til Priser, der ikke har noget som helst med Virkeligheden at gøre. Jeg kunde tænke mig, at man under Sagens Behandling i det kommende Udvalg kunde faa den højtærede Kirkeminister interesseret i samtidig med dette Lovforslag at faa vedtaget en speciel Lov, der gik ud paa at faa udstykket den Del af Kirkejorden dernede, som Menigheden ønskede at faa udstykket paa de Vilkaar, som Loven af 22. Juni 1917 anviser; og man kunde da anvende et Beløb af denne specielle Fond, vi ønsker oprettet, til denne Udstyknings Foretagelse.

Der er i Lovforslagets § 3 en Ting, som jeg har hæftet mig lidt ved, men det er maa-ske, fordi jeg har misforstaaet det Udtryk, som Landbrugsmi-nisteren anvender, naar der i denne Paragraf staar, at den Del af Domænegården, som bliver Hovedparcel, skal bortsælges efter offentligt Udbud. Dette Udtryk kan misforstaaes, idet man kan forstaa det saaledes, at man vil bortauktionere disse Gaarde. Dette vilde jeg mene vilde være i højeste Grad forkasteligt. Jeg mener, det maa være saaledes, at man lejlighedsvis, altsaa efterhaanden som disse Gaarde bliver forpagtningsledige, søger underhaanden at afhænde dem, men det maa selvsagt være til et Beløb, som fuldt ud kan godkendes af Landbrugsmi-nisteren. Jeg tror, det vilde rumme en Fare at holde Auktion over saadanne Jorder, idet man godt kunde tænke sig, at der ved saadanne Auktioners Afholdelse skete Ringdannelser, hvoraf Følgen kunde blive, at Samfundet kun vilde faa en Brøkdel af den Værdi, som en saadan Gaard i Virkeligheden var værd.

Med de Ændringer, som vilde flyde af disse mine Udtalelser, kan vi fra vor Side anbefale Lovforslaget til Fremme her i Tinget, og vi er villige til at forhandle om dets endelige Form i det kommende Udvalg.

Niels Frederiksen: Det Lovforslag, der her foreligger til Behandling, har været ventet længe i Husmandskredse og udstykningsinteresserede Kredse, ikke mindst i Sønderjylland. Denne Sag har vakt noget Røre dernede, idet man i de nævnte Kredse ikke kunde forstaa, hvorfor det trak saa længe ud, inden man traf Bestemmelse om, hvorledes de sønderjydske Domæner skulde